

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาแบบหาความสัมพันธ์ (descriptive correlational research) เพื่อศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่าง ความรู้ตักมิตคุณค่าในตนเอง การรับรู้สมรรถนะของตนเอง การรับรู้พฤติกรรมเสี่ยง ความผูกพันในครอบครัว การรับรู้บรรทัดฐานกลุ่มเพื่อน และพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ของนักเรียนมัธยมศึกษา และอาชีวศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ รวมทั้งศึกษาอำนาจในการทำนายของตัวแปรอิสระทั้งหมดกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ

ลักษณะของประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นักเรียนชายและหญิงวัยรุ่นที่มีอายุระหว่าง 15-21 ปีที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2543 ระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา 7 แห่ง และโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา 2 แห่ง ในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ จำนวน 7,200 คน จากนั้นใช้จำนวนกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 10 จากจำนวนประชากรทั้งหมด (ยวดี ภาษา, มาลี เลิศมาลีวงศ์, เขียวลักษณ์ เลาหะจินดา, วิไล ลีสุวรรณ, พรรณวลี พุทธิวัฒนะ, และ รุจิเรศ ธนุรักษ์ , 2540) ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้จึงใช้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 720 คน

เลือกกลุ่มตัวอย่างออกมากจากกลุ่มโดยใช้วิธีแบ่งชั้น (stratified random sampling) โดยแบ่งชั้นที่ 1 ตามลักษณะของโรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษา และวิทยาลัยอาชีวศึกษา แบ่งชั้นที่ 2 ตามระดับชั้นที่กำลังศึกษาอยู่ ได้แก่ ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4, 5, 6 และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1, 2, 3 แบ่งชั้นที่ 3 ตาม เพศ ได้แก่ เพศชายและเพศหญิง (ดังแสดงในภาคผนวก ก) จากนั้นสุ่มประชากรในสัดส่วนที่เท่ากัน (proportional stratified sampling) จะได้กลุ่มตัวอย่างดังนี้

โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา 7 แห่ง คือ

โรงเรียนอุดรดิตถ์ครุณี จำนวน 160 คน แบ่งเป็น

มัธยมศึกษาปีที่ 4 ชาย 2 คน หญิง 50 คน

มัธยมศึกษาปีที่ 5 ชาย 3 คน หญิง 50 คน

มัธยมศึกษาปีที่ 6 ชาย 6 คน หญิง 49 คน

โรงเรียนอุดรดิตถ์จำนวน 110 คน แบ่งเป็น

มัธยมศึกษาปีที่ 4 ชาย 32 คน หญิง 7 คน

มัธยมศึกษาปีที่ 5 ชาย 30 คน หญิง 12 คน

มัธยมศึกษาปีที่ 6 ชาย 16 คน หญิง 13 คน

โรงเรียนอุดรดิตถ์วิทยาจำนวน 40 คน แบ่งเป็น

มัธยมศึกษาปีที่ 4 ชาย 5 คน หญิง 4 คน

มัธยมศึกษาปีที่ 5 ชาย 5 คน หญิง 10 คน

มัธยมศึกษาปีที่ 6 ชาย 4 คน หญิง 12 คน

โรงเรียนวังกะพือพิทยจำนวน 15 คน แบ่งเป็น

มัธยมศึกษาปีที่ 4 ชาย 5 คน หญิง - คน

มัธยมศึกษาปีที่ 5 ชาย 4 คน หญิง 1 คน

มัธยมศึกษาปีที่ 6 ชาย 5 คน หญิง - คน

โรงเรียนทุ่งกะโล่วิทยาจำนวน 13 คน แบ่งเป็น

มัธยมศึกษาปีที่ 4 ชาย 2 คน หญิง 3 คน

มัธยมศึกษาปีที่ 5 ชาย 2 คน หญิง 1 คน

มัธยมศึกษาปีที่ 6 ชาย 4 คน หญิง 1 คน

โรงเรียนแสนตอวิทยาจำนวน 10 คน

มัธยมศึกษาปีที่ 4 ชาย 1 คน หญิง 2 คน

มัธยมศึกษาปีที่ 5 ชาย 2 คน หญิง 1 คน

มัธยมศึกษาปีที่ 6 ชาย 3 คน หญิง 1 คน

โรงเรียนน้ำรีวิทยจำนวน 12 คน แบ่งเป็น

มัธยมศึกษาปีที่ 4 ชาย 3 คน หญิง 2 คน

มัธยมศึกษาปีที่ 5 ชาย 1 คน หญิง 2 คน

มัธยมศึกษาปีที่ 6 ชาย 3 คน หญิง 1 คน

โรงเรียนระดับอาชีวศึกษา 2 แห่ง คือ

โรงเรียนเทคนิคอุดรดิตถ์จำนวน 230 คน แบ่งเป็น

ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 ชาย 72 คน หญิง 6 คน

ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 ชาย 71 คน หญิง 6 คน

ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 ชาย 72 คน หญิง 3 คน

โรงเรียนอาชีวศึกษาอุดรดิตถ์ จำนวน 130 คน แบ่งเป็น

ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 ชาย 4 คน หญิง 30 คน

ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 ชาย 3 คน หญิง 45 คน

ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 ชาย 4 คน หญิง 44 คน

เพื่อให้ได้แบบสอบถามทั้งสิ้น 720 ชุด ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามเพิ่มจากจำนวนที่ต้องการจริง 10 % โดยแจกแบบสอบถามทั้งสิ้น 800 ชุด ได้รับแบบสอบถามคืนทั้งหมด 800 ชุด แต่มีผู้ไม่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 11 ราย และตอบแบบสอบถามไม่สมบูรณ์จำนวน 69 ชุด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วยแบบสอบถาม ซึ่งมีส่วนประกอบที่สำคัญของเนื้อหา 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลประกอบด้วย เพศ อายุ ภูมิลำเนา ระดับการศึกษา เชื้อชาติ ศาสนา แหล่งที่มาของรายได้ ค่าใช้จ่ายต่อเดือน และสถานที่พักอาศัยในปัจจุบัน

ส่วนที่ 2 แบบสอบถาม เกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยข้อคำถาม 13 ข้อ โดยคำถามข้อ 1, 3, 5, 7, 9, 11 เป็นคำถามเกี่ยวกับ รูปแบบการมีเพศสัมพันธ์ และการดื่มของมึนเมา ก่อนมีเพศสัมพันธ์ ลักษณะคำตอบมีให้เลือก 2 คำตอบ คือ ไม่เคยปฏิบัติ กับ เคยปฏิบัติ

ไม่เคยปฏิบัติ หมายถึง เมื่อผู้ตอบเห็นว่าข้อความนั้นเป็นพฤติกรรมที่ไม่เคยปฏิบัติ

เคยปฏิบัติ หมายถึง เมื่อผู้ตอบเห็นว่าข้อความนั้นเป็นพฤติกรรมที่ตนเคยปฏิบัติ

โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน คือ

ไม่เคยปฏิบัติ ให้ 0 คะแนน

ถ้าตอบว่าเคยปฏิบัติ ให้ตอบคำถามต่อในข้อที่ 2, 4, 6, 8, 10, 12 ซึ่งเป็นคำถามเกี่ยวกับ การใช้สิ่งป้องกันเมื่อมีเพศสัมพันธ์รูปแบบต่าง ๆ ลักษณะคำตอบมีให้เลือก 3 คำตอบคือ

ปฏิบัติทุกครั้ง หมายถึง เมื่อผู้ตอบเห็นว่าข้อความนั้นเป็นพฤติกรรมที่ปฏิบัติ

เป็นประจำ หรือใช้เป็นประจำทุกครั้ง

ปฏิบัติเป็นบางครั้ง หมายถึง เมื่อผู้ตอบเห็นว่าข้อความนั้นเป็นพฤติกรรมที่ปฏิบัติบ้าง

หรือใช้บ้างแต่ไม่ทุกครั้ง

ไม่เคยปฏิบัติเลย หมายถึง เมื่อผู้ตอบเห็นว่าข้อความนั้นเป็นพฤติกรรมที่ไม่เคย

ปฏิบัติ หรือไม่เคยใช้เลย

โดยมีเกณฑ์ในการให้คะแนน ดังนี้

ปฏิบัติเป็นทุกครั้ง	ให้	1
ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ให้	2
ไม่เคยปฏิบัติเลย	ให้	3

สำหรับคำถามในข้อ 13 เป็นคำถามเกี่ยวกับ อายุครั้งแรกเมื่อมีเพศสัมพันธ์ อายุของบุคคลที่มีเพศสัมพันธ์ด้วยและระยะเวลาที่รู้จักกันก่อนมีเพศสัมพันธ์ ไม่นำมาคิดคะแนน เนื่องจากจะนำไปใช้ในการพรรณนาพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกของกลุ่มตัวอย่าง ดังนั้นเมื่อรวมคะแนนพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศจากแบบสอบถามทั้งฉบับจึงมีค่าอยู่ระหว่าง 0-18 คะแนน ถ้าผู้ตอบได้คะแนน 0 คะแนน หมายถึง ผู้ตอบไม่มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ส่วนการแปลผลคะแนนรายข้อและโดยรวมของคะแนนตั้งแต่ 1-18 คะแนน ใช้ค่าพิสัยในการแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ

- 1-6 คะแนน หมายถึง ผู้ตอบมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในระดับต่ำ
- 7-12 คะแนน หมายถึง ผู้ตอบมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในระดับปานกลาง
- 13-18 คะแนน หมายถึง ผู้ตอบมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในระดับสูง

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ซึ่งประกอบด้วย 5 ปัจจัยดังนี้

3.1 ด้านความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ของजारูวรรณ ชูปวา (2541) ซึ่งแปลมาจากแบบสอบถามความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของโรเซนเบิร์ก (Rosenberg's self esteem scale) โดยแบบสอบถามนี้ผู้วิจัยได้รับอนุญาตให้ใช้เครื่องมือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหิดลเรียบร้อยแล้ว (ภาคผนวก ค) ประกอบด้วยข้อคำถาม 10 ข้อ ลักษณะคำตอบเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ คือ

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	เมื่อผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อความนั้นอย่างมากหรือเป็นส่วนใหญ่
ค่อนข้างเห็นด้วย	หมายถึง	เมื่อผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อความนั้น
ค่อนข้างไม่เห็นด้วย	หมายถึง	เมื่อผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อความนั้นน้อย
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	เมื่อผู้ตอบไม่เห็นด้วยกับข้อความนั้นอย่างมากหรือเป็นส่วนใหญ่

ข้อคำถามมีทั้งคำถามในด้านบวกและด้านลบ จำนวนข้อในด้านบวกมี 5 ข้อ คือ ข้อที่ 1, 2, 4, 6, 7 จำนวนข้อในด้านลบมี 5 ข้อ คือ ข้อที่ 3, 5, 8, 9, 10 โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ข้อความด้านบวก(คะแนน)			ข้อความด้านลบ(คะแนน)		
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้	4			1
เห็นด้วย	ให้	3			2
ไม่เห็นด้วย	ให้	2			3
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้	1			4

ดังนั้นเมื่อรวมคะแนนความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองจากแบบสอบถามทั้งฉบับจึงมีค่าอยู่ระหว่าง 10-40 คะแนน การแปลผลคะแนนรายข้อและโดยรวมใช้ค่าพิสัยในการแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ

10-20 คะแนน หมายถึง ผู้ตอบมีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองระดับต่ำ หรือแสดงว่ามีความรู้สึกไม่ค่อยดีต่อตนเอง

21-30 คะแนน หมายถึง ผู้ตอบมีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองระดับปานกลาง หรือแสดงว่ามีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองพอสมควร

31-40 คะแนน หมายถึง ผู้ตอบมีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองระดับสูง หรือแสดงว่ามีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองมาก

3.2 ด้านการรับรู้สมรรถนะของตนเอง จำนวน 14 ข้อ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวคิดของ แบนดูรา (Bandura, 1986) และจากการทบทวนวรรณกรรม ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับความมั่นใจในการปฏิเสศการมีเพศสัมพันธ์ , การใช้ถุงยางอนามัยและความสามารถในการชักถามคู่นอนของตนเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการคิด โรคทางเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์ และความมั่นใจในการมีคู่นอนเพียงคนเดียวลักษณะคำตอบเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ

ทำได้ทุกครั้ง หมายถึง ผู้ตอบทำได้ทุกครั้งถ้ามีเหตุการณ์นั้น ๆ เกิดขึ้น

ทำได้บ่อยครั้ง หมายถึง ผู้ตอบทำได้ 7-8 ครั้งถ้ามีเหตุการณ์เกิดขึ้น 10 ครั้ง

ทำได้บางครั้ง หมายถึง ผู้ตอบทำได้ 5-6 ครั้งถ้ามีเหตุการณ์เกิดขึ้น 10 ครั้ง

ทำได้เล็กน้อย หมายถึง ผู้ตอบทำได้ 3-4 ครั้งถ้ามีเหตุการณ์เกิดขึ้น 10 ครั้ง

ทำไม่ได้เลย หมายถึง ผู้ตอบไม่สามารถทำได้เลยสักครั้งถ้ามีเหตุการณ์เกิดขึ้น

โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ทำได้ทุกครั้ง ให้ 5 คะแนน

ทำได้บ่อยครั้ง ให้ 4 คะแนน

ทำได้บางครั้ง ให้ 3 คะแนน

ทำได้เล็กน้อย ให้ 2 คะแนน

ทำไม่ได้เลย ให้ 1 คะแนน

ดังนั้นเมื่อรวมคะแนนการรับรู้สมรรถนะของตนเองจากแบบสอบถามทั้งฉบับจึงมีค่าอยู่ระหว่าง 14-70 คะแนน การแปลผลคะแนนรายข้อและโดยรวมใช้ค่าพิสัยในการแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ

14-32 คะแนน หมายถึง ผู้ตอบมีการรับรู้สมรรถนะของตนเองระดับต่ำ

33-51 คะแนน หมายถึง ผู้ตอบมีการรับรู้สมรรถนะของตนเองระดับปานกลาง

52-70 คะแนน หมายถึง ผู้ตอบมีการรับรู้สมรรถนะของตนเองระดับสูง

3.3 ด้านการรับรู้พฤติกรรมเสี่ยง จำนวน 10 ข้อ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวคิดของ เบคเกอร์ และเมแมน (Becker & Maiman, 1974) และจากการทบทวนวรรณกรรม ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศลักษณะต่าง ๆ โดยให้ผู้ตอบประเมินตนเองว่ามีความเสี่ยงต่อการเกิดโรคเอดส์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์มากน้อยเพียงใด ลักษณะคำตอบเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ

เห็นด้วยอย่างยิ่ง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็น หรือความเข้าใจของผู้ตอบมากที่สุด

เห็นด้วยค่อนข้างมาก หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็น หรือความเข้าใจของผู้ตอบค่อนข้างมาก

เห็นด้วยปานกลาง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็น หรือความเข้าใจของผู้ตอบเพียงครึ่งหนึ่ง

เห็นด้วยเล็กน้อย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นหรือความเข้าใจของผู้ตอบเพียงเล็กน้อย

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง หมายถึง ข้อความนั้นไม่ตรงกับความคิดเห็นหรือความเข้าใจของผู้ตอบเลย

ข้อคำถามมีทั้งคำถามในด้านบวกและด้านลบ จำนวนข้อในด้านบวกมี 5 ข้อ คือ ข้อที่ 1, 2, 3, 7, 10 จำนวนข้อในด้านลบมี 5 ข้อ คือ ข้อที่ 4, 5, 6, 8, 9 โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

	ข้อความด้านบวก(คะแนน)			ข้อความด้านลบ(คะแนน)		
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้	5			1	
เห็นด้วยค่อนข้างมาก	ให้	4			2	
เห็นด้วยปานกลาง	ให้	3			3	
เห็นด้วยเล็กน้อย	ให้	2			4	
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้	1			5	

ดังนั้นเมื่อรวมคะแนนการรับรู้พฤติกรรมเสี่ยงจากแบบสอบถามทั้งฉบับจึงมีค่าอยู่ระหว่าง 10-50 คะแนน การแปลผลคะแนนรายข้อและโดยรวมใช้ค่าพิสัยในการแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ

10-23 คะแนน หมายถึง ผู้ตอบมีการรับรู้พฤติกรรมเสี่ยงในระดับต่ำ

24-37 คะแนน หมายถึง ผู้ตอบมีการรับรู้พฤติกรรมเสี่ยงระดับปานกลาง

38-50 คะแนน หมายถึง ผู้ตอบมีการรับรู้พฤติกรรมเสี่ยงในระดับสูง

3.4 ด้านความผูกพันในครอบครัว 12 ข้อ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวคิดของ เรชนิก และคณะ (Resnick, et al., 1997) และจากการทบทวนวรรณกรรม โดยหัวข้อคำถามจะถามเกี่ยวกับ ความรู้สึกใกล้ชิดในครอบครัว การรับรู้ถึงการเอาใจใส่จากครอบครัว ความพอใจในสัมพันธภาพในครอบครัว การรู้สึกถึงความรักและความรู้สึกเป็นที่ยอมรับของสมาชิกในครอบครัว ลักษณะคำตอบเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ

เห็นด้วยอย่างยิ่ง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็น หรือความรู้สึกของผู้ตอบมากที่สุด

เห็นด้วยค่อนข้างมาก หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็น หรือความรู้สึกของผู้ตอบค่อนข้างมาก

เห็นด้วยปานกลาง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็น หรือความรู้สึกของผู้ตอบเพียงครึ่งหนึ่ง

เห็นด้วยเล็กน้อย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นหรือความรู้สึกของผู้ตอบเพียงเล็กน้อย

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง หมายถึง ข้อความนั้นไม่ตรงกับความคิดเห็นหรือความรู้สึกของผู้ตอบเลย

ข้อคำถามมีทั้งคำถามในด้านบวกและด้านลบ จำนวนข้อในด้านบวกมี 6 ข้อ คือ ข้อที่ 1, 4, 5, 6, 8, 11 จำนวนข้อในด้านลบมี 6 ข้อ คือ ข้อที่ 2, 3, 7, 9, 10, 12 โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

	ข้อความด้านบวก(คะแนน)	ข้อความด้านลบ(คะแนน)
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้ 5	1
เห็นด้วยค่อนข้างมาก	ให้ 4	2
เห็นด้วยปานกลาง	ให้ 3	3
เห็นด้วยเล็กน้อย	ให้ 2	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้ 1	5

ดังนั้นเมื่อรวมคะแนนการรับรู้พฤติกรรมเสี่ยงจากแบบสอบถามทั้งฉบับจึงมีค่าอยู่ระหว่าง 12-60 คะแนน การแปลผลคะแนนรายข้อและโดยรวมใช้ค่าพิสัยในการแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ

12-28 คะแนน หมายถึง ผู้ตอบมีความผูกพันในครอบครัวในระดับต่ำ

29-44 คะแนน หมายถึง ผู้ตอบมีความผูกพันในครอบครัวระดับปานกลาง

45-60 คะแนน หมายถึง ผู้ตอบมีความผูกพันในครอบครัวในระดับสูง

3.5 ด้านการรับรู้บรรทัดฐานกลุ่มเพื่อน จำนวน 12 ข้อ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวคิดของ เอสเซน และ ฟิชเบย์น (Ajzen & Fishbein, 1980) และจากการทบทวนวรรณกรรม แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามความเชื่อเกี่ยวกับความคาดหวังของเพื่อนสนิทเกี่ยวกับการปฏิบัติพฤติกรรม จำนวน 6 ข้อ คือ ข้อ 1, 3, 5, 7, 9, 11 เป็นคำถามที่ให้นักเรียนว่าเพื่อนสนิทเห็นว่าเขาควรหรือไม่ควรปฏิบัติพฤติกรรมในเรื่อง การมีเพศสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศ การมีเพศสัมพันธ์กับผู้ชายบริการทางเพศ การใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์กับผู้ชายบริการทางเพศและผู้ที่ไม่ใช่ผู้ชายบริการทางเพศ การมีเพศสัมพันธ์กับคู่นอนมากกว่า 1 คน และการดื่มสุราก่อนมีเพศสัมพันธ์ ลักษณะคำตอบเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ

ควรปฏิบัติอย่างยิ่ง	หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่าเพื่อนสนิทต้องการให้เขาปฏิบัติตามมากที่สุด
ควรปฏิบัติ	หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่าเพื่อนสนิทต้องการให้เขาปฏิบัติตาม
ไม่แน่ใจว่าควรหรือไม่ควรปฏิบัติ	หมายถึง ผู้ตอบไม่แน่ใจว่าเพื่อนสนิทต้องการให้เขาปฏิบัติตามหรือไม่
ไม่ควรปฏิบัติ	หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่าเพื่อนสนิทไม่ต้องการให้เขาปฏิบัติตาม
ไม่ควรปฏิบัติอย่างยิ่ง	หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่าเพื่อนสนิทไม่ต้องการให้เขาปฏิบัติตามมากที่สุด

ข้อคำถามมีทั้งคำถามในด้านบวกและด้านลบ จำนวนข้อในด้านบวกมี 2 ข้อ คือ ข้อที่ 3, 7 จำนวนข้อในด้านลบมี 4 ข้อ คือ ข้อที่ 1, 5, 9, 11 โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

	ข้อความด้านบวก(คะแนน)	ข้อความด้านลบ(คะแนน)
ควรปฏิบัติอย่างยิ่ง	ให้ 5	1
ควรปฏิบัติ	ให้ 4	2

ไม่แน่ใจว่าควรหรือไม่ควรปฏิบัติ ให้	3	3
ไม่ควรปฏิบัติ ให้	2	4
ไม่ควรปฏิบัติอย่างยิ่ง ให้	1	5

ตอนที่ 2 แบบสอบถามแรงจูงใจที่จะปฏิบัติตามเพื่อนสนิทในกลุ่ม จำนวน 6 ข้อ คือ ข้อ 2, 4, 6, 8, 10, 12 เป็นแบบสอบถามที่ให้วัยรุ่นตอบว่าต้องการปฏิบัติตามความคาดหวังของเพื่อนสนิทหรือไม่ โดยข้อคำถามจะสอดคล้องไปกับข้อคำถามแต่ละข้อในแบบสอบถามความเชื่อเกี่ยวกับความคาดหวังของเพื่อนสนิทในการปฏิบัติพฤติกรรม ลักษณะคำตอบเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ

ต้องการที่จะปฏิบัติตามอย่างยิ่ง	หมายถึง ผู้ตอบต้องการที่จะปฏิบัติตามเพื่อนสนิทมากที่สุด
ต้องการที่จะปฏิบัติตาม	หมายถึง ผู้ตอบต้องการปฏิบัติตามเพื่อนสนิท
ไม่แน่ใจว่าต้องการหรือไม่ต้องการที่จะปฏิบัติตาม	หมายถึง ผู้ตอบไม่แน่ใจว่าตนเองต้องการที่จะปฏิบัติตามเพื่อนหรือไม่
ไม่ต้องการที่จะปฏิบัติตาม	หมายถึง ผู้ตอบไม่ต้องการที่จะปฏิบัติตามเพื่อนสนิท
ไม่ต้องการที่จะปฏิบัติตามอย่างยิ่ง	หมายถึง ผู้ตอบไม่ต้องการที่จะปฏิบัติตามเพื่อนสนิทอย่างมาก

โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ต้องการที่จะปฏิบัติตามอย่างยิ่ง	ให้	5 คะแนน
ต้องการที่จะปฏิบัติตาม	ให้	4 คะแนน
ไม่แน่ใจว่าต้องการหรือไม่ต้องการที่จะปฏิบัติตาม	ให้	3 คะแนน
ไม่ต้องการที่จะปฏิบัติตาม	ให้	2 คะแนน
ไม่ต้องการที่จะปฏิบัติตามอย่างยิ่ง	ให้	1 คะแนน

คะแนนของการทำนายบรรทัดฐานกลุ่มเพื่อนนำมาจากคะแนนที่ได้ในแต่ละข้อของแบบสอบถามความเชื่อเกี่ยวกับความคาดหวังของเพื่อนสนิทคูณกับคะแนนที่ได้ในแต่ละข้อของแบบสอบถามแรงจูงใจที่จะปฏิบัติตามเพื่อนสนิท แล้วนำคะแนนของผลคูณที่ได้มารวมกัน ดังนั้น

เมื่อรวมคะแนนการรับรู้พฤติกรรมเสี่ยงจากแบบสอบถามทั้งฉบับจึงมีค่าอยู่ระหว่าง 6-150 คะแนน การแปลผลคะแนนรายข้อและโดยรวมใช้ค่าพิสัยในการแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ

6-54	คะแนน	หมายถึง	เพื่อนสนิทมีอิทธิพลต่อผู้ตอบในระดับต่ำ
55-102	คะแนน	หมายถึง	เพื่อนสนิทมีอิทธิพลต่อผู้ตอบปานกลาง
103-150	คะแนน	หมายถึง	เพื่อนสนิทมีอิทธิพลต่อผู้ตอบในระดับสูง

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ตรวจสอบดัชนีความตรงตามเนื้อหา (content validity index) ของแบบสอบถาม ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ จำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วย

ผู้เชี่ยวชาญด้านการพยาบาลโรคติดเชื้อ	2 ท่าน
อาจารย์แนะแนวในโรงเรียน	1 ท่าน
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านจิตวิทยาวัยรุ่น	2 ท่าน

ผู้วิจัยหาค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหาของแบบสอบถามได้ดังนี้ แบบสอบถามพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศได้ค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหาเท่ากับ .97 แบบสอบถามการรับรู้สมรรถนะของตนเองได้ค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหาเท่ากับ .84 แบบสอบถามการรับรู้พฤติกรรมเสี่ยง ได้ค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหาเท่ากับ .85 แบบสอบถามความผูกพันในครอบครัว ได้ค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหาเท่ากับ .94 แบบสอบถามการรับรู้บรรทัดฐานกลุ่มเพื่อน ได้ค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหาเท่ากับ .85

2. ตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบและแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ไปหาความเชื่อมั่นโดยนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีความคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา จำนวน 20 ราย โดยทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศด้วยวิธีทดสอบซ้ำ (test-retest) ระยะเวลาในการทดสอบห่างกัน 2 สัปดาห์ จากนั้นนำคะแนนที่ได้จากการทดสอบซ้ำมาคำนวณสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product moment correlation coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .94 และทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่เหลือทั้งหมด โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของแบบสอบถามความรู้สึกรู้สึกมีคุณค่าในตนเองเท่ากับ .78 แบบสอบถามการรับรู้สมรรถนะของตนเองได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .91 แบบสอบถามการรับรู้พฤติกรรมเสี่ยงได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .71 แบบสอบถามความผูกพันในครอบครัว

ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .85 และแบบสอบถามกรรับรู้บรรทัดฐานกลุ่มเพื่อนได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .84

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยทำหนังสือจากคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ ถึงอธิการบดีมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เพื่อส่งหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลในวิทยาลัยอาชีวศึกษาต่อ อธิการบดีกรมอาชีวศึกษา เมื่อได้รับการอนุญาตจากกรมอาชีวศึกษาแล้ว ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณบดี คณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ถึงผู้อำนวยการ โรงเรียนมัธยมศึกษา 7 แห่ง และผู้อำนวยการ วิทยาลัยอาชีวศึกษา 2 แห่ง เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลแล้วจึงดำเนินการ เก็บข้อมูล ตั้งแต่เดือน พฤษภาคม 2543 ถึง เดือนมิถุนายน 2543 โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยเข้าพบผู้อำนวยการวิทยาลัยแต่ละแห่ง พร้อมแนบหนังสืออนุญาตให้เก็บข้อมูลจาก กรมอาชีวศึกษา และเข้าพบผู้อำนวยการโรงเรียนแต่ละแห่ง เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล
2. ผู้วิจัยเข้าพบอาจารย์ฝ่ายแนะแนวและอาจารย์ประจำชั้นของกลุ่มตัวอย่างแต่ละห้อง เพื่อขอความร่วมมือและเลือกเวลาที่เหมาะสมในการเก็บข้อมูล
3. ผู้วิจัยเข้าพบและแนะนำตัวกับกลุ่มตัวอย่างแต่ละห้อง ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย และขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม รวมทั้งอธิบายถึงการยินยอมและสิทธิของผู้เข้าร่วม การวิจัย
4. ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง อธิบายถึงวิธีตอบแบบสอบถามอย่างละเอียด แล้วเปิดโอกาสให้กลุ่มตัวอย่างซักถามสิ่งที่ไม่เข้าใจ จากนั้นให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามด้วยตนเองโดยขอความร่วมมือให้กลุ่มตัวอย่างตรวจสอบความครบถ้วนของแบบสอบถามด้วยตนเอง ก่อนส่งคืน โดยใช้เวลาในการตอบแบบสอบถามคนละ 45 นาที เมื่อกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม เรียบร้อยแล้วผู้วิจัยกล่าวขอบคุณกลุ่มตัวอย่างและอาจารย์ประจำชั้น
5. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ออกมาวิเคราะห์และวิเคราะห์ตามวิธีทางสถิติต่อไป

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยจะพบกลุ่มตัวอย่างและแนะนำตัว อธิบายวัตถุประสงค์ในการวิจัย ขอความร่วมมือ ในการรวบรวมข้อมูลและชี้แจงให้ทราบถึงว่า การตอบรับหรือปฏิเสธการเข้าร่วมวิจัยครั้งนี้จะไม่

ผลต่อกลุ่มตัวอย่าง และคำตอบหรือข้อมูลทุกอย่างจะถือเป็นความลับและนำมาใช้ตามวัตถุประสงค์การวิจัยครั้งนี้เท่านั้น โดยผู้วิจัยจะนำเสนอข้อมูลที่ได้รับในลักษณะภาพรวม กลุ่มตัวอย่างสามารถแจ้งขอออกจากการศึกษาได้ก่อนที่การดำเนินการวิจัยจะสิ้นสุดลง โดยการกระทำดังกล่าวจะไม่มีผลอย่างใดต่อกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+ (Statistical Package for Social Science Personal Computer Plus) โดยกำหนดความมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 มีขั้นตอนการวิเคราะห์ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศใช้การคำนวณหาค่าความถี่ ร้อยละ
2. ข้อมูลปัจจัยได้แก่ ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง การรับรู้สมรรถนะของตนเอง การรับรู้พฤติกรรมเสี่ยง ความผูกพันในครอบครัว การรับรู้บรรทัดฐานกลุ่มเพื่อน จำนวนหาพิสัย ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
3. หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (multiple correlation coefficient) ระหว่างตัวทำนายทั้งหมดได้แก่ ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง การรับรู้สมรรถนะของตนเอง การรับรู้พฤติกรรมเสี่ยง ความผูกพันในครอบครัว การรับรู้บรรทัดฐานกลุ่มเพื่อน กับ พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ โดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (stepwise multiple regression) โดยผู้วิจัยได้ตรวจสอบข้อมูลให้เป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์ถดถอยเชิงซ้อน ได้แก่ ตรวจสอบความคลาดเคลื่อนมีการแจกแจงเป็นแบบปกติ (normality) ค่าความแปรปรวนของความคลาดเคลื่อนมีลักษณะคงที่ (homoscedasticity) ตัวแปรอิสระและตัวแปรตามมีความสัมพันธ์กันเชิงเส้นตรง (linearity) และตัวแปรอิสระมีความเป็นอิสระต่อกัน (colinearity)(Munro & Page, 1993)